

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 29. septembra 2008 (30.09)
(OR. en)**

13631/08

COMPET 365

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: V zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie,
Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ

Dátum prijatia: 29. september 2008

Komu: Javier SOLANA, generálny tajomník/vysoký splnomocnenec

Predmet: Správa Komisie o subsidiarite a proporcionalite
(15. správa o lepšej tvorbe právnych predpisov, 2007)

Delegáciám v prílohe zasielame dokument Komisie KOM(2008) 586 v konečnom znení.

Príloha: KOM(2008) 586 v konečnom znení

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 26.9.2008
KOM(2008) 586 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE

O SUBSIDIARITE A PROPORCIONALITE

(15. správa o lepšej tvorbe právnych predpisov, 2007)

SPRÁVA KOMISIE

O SUBSIDIARITE A PROPORCIONALITE

(15. správa o lepšej tvorbe právnych predpisov, 2007)

1. Úvod

Toto je pätnáste každoročné preskúmanie uplatňovania zásad subsidiarity a proporcionality, ktoré Komisia predkladá Európskej rade a Európskemu parlamentu v súlade s protokolom tvoriacim prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva. Na rozdiel od preskúmaní za uplynulé tri roky sa toto preskúmanie nedotýka širších záležitostí týkajúcich sa lepšej právnej regulácie, keďže tieto boli predmetom Druhého strategického hodnotenia programu lepšej právnej regulácie v Európskej únii¹.

Preskúmanie zároveň vyzdvihuje dve udalosti v roku 2007, ktoré ovplyvňujú uplatňovanie zásady subsidiarity a proporcionality. Prvou je zriadenie Rady pre posúdenie vplyvu, ktorá prispela k dôslednejšiemu preskúmaniu subsidiarity a proporcionality v posúdeniach vplyvu Komisie a druhou je dohoda o novej Zmluve, ktorá, ak bude ratifikovaná, zabezpečí národným parlamentom novú dôležitú úlohu pri hodnotení uplatňovania oboch spomínaných zásad.

2. Právny a inštitucionálny rámec

2.1 Zásada subsidiarity a proporcionality

Všeobecné definície subsidiarity a proporcionality sú uvedené v čl. 5 ods. 2 a 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ZES). Protokol 30 Zmluvy stanovuje ďalšie detaily týkajúce sa uplatňovania oboch zásad.

Subsidiarita je hlavnou zásadou pri určovaní hraníc medzi zodpovednosťou členského štátu a EÚ – t. j. *kto by mal konať?* Ak má Spoločenstvo v dotknutej oblasti výlučnú právomoc, niet pochýb o tom, kto by mal konať a zásada subsidiarity sa neuplatňuje. Ak je právomoc rozdelená medzi Spoločenstvo a členské štáty, dáva táto zásada jednoznačne prednosť decentralizácii. Spoločenstvo by malo prijať opatrenia iba v prípade, ak ciele nie je možné dosiahnuť v dostatočnej miere na úrovni členských štátov (test potreby) a je možné ich lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva (test pridanej hodnoty alebo porovnanie účinnosti).

¹ KOM(2008) 32, 30.1.2008.

Subsidiarita je dynamická koncepcia, ktorej hodnotenie sa bude v čase vyvíjať. Umožňuje rozšírenie opatrení Spoločenstva v rámci jeho právomocí tam, kde to vyžadujú okolnosti a naopak ich zúženie alebo zastavenie tam, kde už nespĺňajú požiadavky testu subsidiarity².

Proporcionalita je hlavnou zásadou pri určovaní spôsobu, akým by EÚ mala vykonávať svoje výhradné ako aj spoločné právomoci (*aká by mala byť forma a povaha opatrení EÚ?*). Článok 5 ZES a protokol stanovujú, že opatrenia by nemali prekročiť hranicu nevyhnutnú na dosiahnutie cieľov Zmluvy. Všetky rozhodnutia musia uprednostňovať najmenej náročnú možnosť.

2.2 Spôsoby uplatňovania, možnosť predkladania pripomienok a následná kontrola

Všetky inštitúcie EÚ musia pri vykonávaní svojich právomocí dodržiavať obe zásady. V protokole a v Medziinštitucionálnej dohode o subsidiarite z roku 1993³ boli stanovené osobitné povinnosti. Niektoré kľúčové prvky sú zhrnuté v tomto bode, zatiaľ čo zmeny, ktoré by zaviedla Lisabonská zmluva, sú uvedené v bode 4.1.

Komisia musí: pred predložením návrhov právnych predpisov uskutočniť rozsiahle konzultácie, v dôvodovej správe každého legislatívneho návrhu uviesť dôvody vedúce k záveru, že návrh spĺňa požiadavky zásady subsidiarity a proporcionality a vziať do úvahy záťaž kladenú na Spoločenstvo, vlády členských štátov, miestne orgány, hospodárske subjekty a občanov. V súlade s vysvetlením v bode 3.1 pomáha systém posúdenia vplyvu Komisie zabezpečiť, aby subsidiarita a proporcionalita boli podrobne analyzované pri všetkých zásadných legislatívnych návrhoch.

V prípade, že Európsky parlament a Rada prijímajú zmenu a doplnenie, ktoré ovplyvňuje rozsah opatrenia Spoločenstva, musia poskytnúť odôvodnenie týkajúce sa subsidiarity⁴. Ak je potrebné uplatňovať konzultačný postup alebo postup spolupráce, musí Rada prostredníctvom odôvodnenia oboznámiť Parlament so svojim stanoviskom týkajúcim sa uplatňovania zásady subsidiarity a proporcionality⁵.

Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov vyjadrujú svoj postoj pri konzultáciách alebo prostredníctvom stanovísk z vlastnej iniciatívy. Konferencia výborov pre európske záležitosti (COSAC) tiež môže vyjadriť svoj názor na uplatňovanie zásady subsidiarity⁶.

Od septembra 2006 predkladá Komisia nové legislatívne návrhy národným parlamentom a vyzýva ich, aby sa k nim vyjadrili. Hoci má táto zmena oveľa väčší rozsah ako uplatňovanie zásady subsidiarity a proporcionality, mnohé pripomienky predložené zo strany národných parlamentov sa týkajú týchto zásad.

Súdny dvor a Súd prvého stupňa môžu nakoniec preskúmať zákonnosť aktov inštitúcií s ohľadom na súlad so zásadou subsidiarity.

² Článok 3 Protokolu.

³ Prijatá 17.11.1993, Ú. v. ES C 329, 6.12.1993, s. 132.

⁴ Oddiel 2 bod 3 Medziinštitucionálnej dohody o subsidiarite z roku 1993.

⁵ Článok 12 Protokolu.

⁶ Bod 6 Protokolu o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, Amsterdamská zmluva.

3. Uplatňovanie zásad zo strany Komisie v roku 2007

3.1 Posúdenie vplyvu a Rada pre posúdenie vplyvu

Zohľadnenie zásady subsidiarity a proporcionality je súčasťou každodennej práce Komisie pri rozvíjaní nových iniciatív politiky. Vytvorenie systému na posúdenie vplyvu však dodáva cieľným kontrolám nový rozmer. Systém Komisie na posúdenie vplyvu pomáha v priebehu legislatívneho procesu uľahčiť rozhodovanie na základe lepšej informovanosti. Zlepšuje kvalitu návrhov tým, že zabezpečí, aby boli iniciatívy založené na transparentných dôkazoch, príspevkoch zúčastnených strán a dôkladnej a integrovanej analýze hospodárskych a sociálnych vplyvov a vplyvov na životné prostredie spojených s rôznymi spôsobmi riešenia problému. Analýza subsidiarity a proporcionality zohráva v tomto prístupe kľúčovú úlohu.

Posúdenie vplyvu sa stalo súčasťou pracovných postupov a rozhodovacieho procesu Komisie, ktorá sa však snaží systém ďalej zlepšovať. Kľúčovým prvkom bolo vytvorenie Rady pre posúdenie vplyvu v novembri 2006 s cieľom zabezpečiť nezávislú podporu a kontrolu kvality posúdení vplyvu vypracovaných službami Komisie⁷. Stanoviská Rady pre posúdenie vplyvu sú formálne začlenené do interného rozhodovacieho procesu Komisie od samotných konzultácií v rámci oddelení až po konečné prijatie kolégium. V okamihu prijatia príslušnej iniciatívy Komisie sú stanoviská dostupné ostatným inštitúciám a širokej verejnosti. Rada pre posúdenie vplyvu vo svojich stanoviskách často odporúča podstatné zlepšenia kľúčových prvkov hodnotení vplyvu, vrátane tých, ktoré súvisia so zásadou subsidiarity a proporcionality. Niektoré príklady sú uvedené v bode 3.2⁸.

Na základe práce Rady pre posúdenie vplyvu a externého zhodnotenia systému na posúdenie vplyvu sa Komisia rozhodla zabezpečiť väčšiu operatívnu podporu týkajúcu sa analýzy subsidiarity a proporcionality, ktoré sú súčasťou prepracovaných usmernení na posúdenie vplyvu, ktoré budú prijaté v druhej polovici roka 2008. Usmernenia budú obsahovať konkrétne otázky vychádzajúce z protokolu 30 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ktorými sa bude musieť zaoberať každé posúdenie vplyvu. Prepracované usmernenia takisto podporia myšlienku, že hoci sa posúdenie vplyvov zvyčajne zaoberajú problémami, ktoré môžu byť riešené opatreniami prijatými na úrovni EÚ, musia zároveň vziať do úvahy skutočnosť, že problémy a opatrenia prijaté na ich zvládnutie môžu mať v jednotlivých členských štátoch a regiónoch EÚ rôzne účinky⁹.

Tieto zmeny pomôžu zabezpečiť, aby Komisia poskytovala dôkladnejšiu a transparentnejšiu analýzu a odôvodnenie svojich návrhov než kedykoľvek predtým. Je to nevyhnutné vzhľadom na fakt, že ak Lisabonská zmluva vstúpi do platnosti, posilní sa postavenie národných parlamentov.

3.2 Príklady uplatňovania týchto zásad Komisiou

V tomto bode sa uvádzajú príklady, ako Komisia skúmala subsidiaritu a proporcionality vo svojich posúdeniach vplyvu, čo viedlo k zmene orientácie alebo zrušeniu jej návrhov.

⁷ „Zlepšovanie podpory a kontroly kvality posúdení vplyvu Komisie – Rada pre posúdenie vplyvu“ – SEK(2006) 1457.

⁸ Zhrnutie prvého roka činnosti Rady pre posúdenie vplyvu pozri SEK(2008)120, 30.1.2008.

⁹ http://ec.europa.eu/governance/impact/key_en.htm

Na základe analýzy v rámci posúdení vplyvu boli v roku 2007 zastavené dva návrhy v oblasti práva obchodných spoločností. Prvý návrh sa týkal možného *odporúčania o proporcionality medzi kapitálom a kontrolou v kótovaných spoločnostiach*. Zo záverov posúdenia vplyvu vyplývalo, že z hľadiska proporcionality nie je jasné, či smernica alebo odporúčanie predstavujú vo všetkých členských štátoch najmenej obmedzujúci spôsob zníženia rizika získavania súkromných výhod zo strany osôb, ktoré majú prístup k dôverným informáciám. Rada pre posúdenie vplyvu usúdila, že spojenie trhových síl, regulačných iniciatív členských štátov a súčasný právny rámec Spoločenstva je dostatočné a že vzhľadom k nedostatku empirických dôkazov o existencii a rozsahu vyvlastnenia akcionárov by prijatie ďalších opatrení mohlo so sebou niesť riziko uvalenia značných nákladov na emitentov a kontrolných akcionárov bez získania primeraných výhod¹⁰.

Druhý prípad vo veci práva obchodných spoločností sa týkal návrhu *smernice o cezhraničnom presune sídla spoločnosti*. Zo záverov posúdenia vplyvu vyplýva, že účinky súčasných právnych predpisov o cezhraničnej mobilite (smernica o cezhraničných zlúčeníach alebo splynutiach) zatiaľ nie sú známe, a že Súdny dvor by problematiku presunu sídla spoločnosti mohol v blízkej budúcnosti objasniť. V hodnotení sa tak dospelo k záveru, že smernica nebola primeranou reakciou na daný problém a že je vhodnejšie počkať, kým bude možné zhodnotiť celkový vplyv týchto opatrení a definovať lepšie potrebu a rozsah akýchkoľvek opatrení podniknutých zo strany EÚ¹¹.

Mnohé iniciatívy boli v dôsledku preskúmania Radou pre posúdenie vplyvu vo veľkej miere prepracované. Napríklad obsah *iniciatívy týkajúcej sa kvality vzdelávania učiteľov*¹² je jasnejší, pokiaľ ide o možnú podporu iniciatív EÚ vo svetle právomocí členských štátov. Obdobne bola v súvislosti s *akčným plánom na účinnú konzulárnu ochranu v tretích krajinách*¹³ opätovne starostlivo preskúmaná potreba opatrení zo strany EÚ a navrhnutý bol miernejší prístup.

Návrh *smernice o cezhraničnom vymáhaní sankcií v oblasti cestnej bezpečnosti* pôvodne pozostával z dvoch samostatných častí: cieľom prvej časti bolo zriadiť efektívny systém cezhraničného vymáhania sankcií, aby bolo možné riešiť všetky prípady prekročenia povolennej rýchlosti, ktorého sa dopustia vodiči jedného členského štátu v inom členskom štáte, a cieľom druhej časti bolo zabezpečiť, aby postupy presadzovania právnych predpisov v oblasti národnej cestnej bezpečnosti spĺňali určité požiadavky týkajúce sa počtu vykonávaných kontrol a opatrení prijatých v súvislosti s priestupkami. Rada pre posúdenie vplyvu vo svojom stanovisku týkajúcom sa návrhu posúdenia vplyvu požadovala, aby boli uvedené dve časti návrhu jasne odlišené a aby bola každá časť hodnotená samostatne z hľadiska pridanej hodnoty EÚ, proporcionality a subsidiarity. V marci 2008 prijala Komisia návrh týkajúci sa výlučne prvej časti pôvodného návrhu, pričom vynechala časť o požiadavkách týkajúcich sa vnútroštátnych systémov presadzovania¹⁴.

¹⁰ SEK(2007) 1705.

¹¹ SEK(2007) 1707.

¹² KOM(2007) 392.

¹³ KOM(2007) 767.

¹⁴ KOM(2008) 151.

4. Uplatňovanie zásad ostatnými aktérmi

4.1 Národné parlamenty

Ak bude Lisabonská zmluva ratifikovaná, prinesie množstvo zmien týkajúcich sa úlohy národných parlamentov v procese tvorby právnych predpisov EÚ¹⁵. Jednou z najdôležitejších inovácií je zavedenie politickej kontroly *ex ante* a súdnej kontroly *ex post*, pokiaľ ide o zásadu subsidiarity. Politická kontrola *ex ante* by bola zabezpečená prostredníctvom zavedenia mechanizmu včasného varovania. Národným parlamentom by to umožnilo zaslať odôvodnené stanovisko v prípade, že sa domnievajú, že európsky legislatívny návrh nespĺňa požiadavky zásady subsidiarity¹⁶. Národné parlamenty budú systematicky informované o všetkých legislatívnych návrhoch a, s výnimkou riadne odôvodnených naliehavých prípadov, budú mať osem týždňov na to, aby vyjadrili svoj názor¹⁷. V závislosti od počtu odpovedí národných parlamentov Zmluva stanoví dva mechanizmy - „žltú kartu“ a „oranžovú kartu“ – ktoré vedú k preskúmaniu a prípadnému stiahnutiu návrhu. Pokiaľ ide o súdnu kontrolu *ex post*, Zmluva obsahuje nové ustanovenia, ktoré národným parlamentom a Výboru regiónov umožnia začať v prípade podozrenia z porušenia zásady subsidiarity konanie pred Európskym súdnym dvorom¹⁸.

V rámci postupu, ktorý je odlišný, avšak v niektorých aspektoch podobný tomuto systému včasného varovania, odovzdala Komisia od roku 2006 všetky nové iniciatívy národným parlamentom a zaviedla postup na zasielanie odpovedí na stanoviská predložené parlamentmi¹⁹. Do decembra 2007 bolo Komisii predložených 166 stanovísk z 25 národných parlamentov v 19 členských štátoch. Tieto stanoviská sa týkali 86 textov Komisie²⁰.

V otázkach, ktoré národné parlamenty predložili, boli subsidiarita a proporcionalita dôležitými témami. Napríklad:

- Nemecká Spolková rada (Bundesrat) zastávala názor, že návrh týkajúci sa rámca na ochranu pôdy²¹ nerešpektuje zásadu subsidiarity, zatiaľ čo francúzsky Senát sa domnieval, že informácie týkajúce sa nákladov súvisiacich s ustanoveniami o kontaminácii pôdy neboli dostatočné na to, aby bolo možné overiť dodržanie zásady subsidiarity. V zmysle bodu 4.2 bol tento návrh predmetom aktívnych diskusií o subsidiarite a proporcionalite v Európskom parlamente aj v Rade.
- Francúzsky Senát aj nemecká Spolková rada vyjadrili pochybnosti o potrebe návrhu smernice o riadení bezpečnosti cestnej infraštruktúry²². V Európskom parlamente boli

¹⁵ Protokol č. 1 a 2.

¹⁶ Týka sa to: návrhov Komisie, iniciatív skupiny členských štátov (pozri spolupráca v trestných veciach), iniciatív Európskeho parlamentu, žiadostí Európskeho súdneho dvora, odporúčaní Európskej centrálnej banky, a žiadostí Európskej investičnej banky o prijatie európskeho legislatívneho aktu.

¹⁷ Článok 4 Protokolu o úlohe národných parlamentov v Európskej únii.

¹⁸ Článok 8 Protokolu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality

¹⁹ „Agenda občanov – Výsledky pre Európu“, KOM(2006) 211.

²⁰ Príloha 1 poskytuje podrobnejší prehľad týchto stanovísk.

²¹ KOM(2006) 232

²² KOM(2006) 569

názory rôzne: väčšina členov chcela, aby bola Komisia ambicióznejšia, zatiaľ čo iní boli proti tomu z dôvodu subsidiarity.

- Francúzsky Senát vyjadril názor, že Komisia neodôvodnila svoj návrh týkajúci sa reformy trhu s ovocím a zeleninou²³ z hľadiska subsidiarity a proporcionality. Komisia počas diskusie v Rade upravila a doplnila odôvodnenie textu, aby bol v týchto bodoch jasnejší.
- V súvislosti so zelenou knihou o tabaku²⁴ vzniesli Folketing (dánsky parlament) a Riksdag (švédsky parlament) otázku týkajúcu sa subsidiarity a priklonili sa k tomu, aby boli tieto otázky riešené na úrovni členských štátov.

Je nevyhnutné poznamenať, že v rámci dvoch koordinovaných projektov týkajúcich sa subsidiarity, ktoré boli začaté koncom roka 2006 pod vedením Konferencie výborov pre európske záležitosti, bolo predložených 35 stanovísk. V roku 2007 začal COSAC ďalší projekt tohto typu zameraný na rámcové rozhodnutie Rady o boji proti terorizmu²⁵. Do konca januára 2008 sa na tomto projekte zúčastnilo 29 zo 40 zhromaždení. Zámerom projektu bolo simulovať postupy navrhované v Lisabonskej zmluve aj v prípade, že by neboli dosiahnuté prahy, ktoré by mali za následok začatie realizácie opatrení. Dolná snemovňa parlamentu Spojeného kráľovstva (House of Commons) bola proti tomuto návrhu z dôvodu subsidiarity, zatiaľ čo Spolkový snem (Bundestag) bol proti z dôvodu proporcionality. Viaceré komory sa domnievali, že argumenty týkajúce sa subsidiarity neboli dostatočné. Všetky komory spochybnili pridanú hodnotu opatrení zo strany EÚ v porovnaní s opatreniami zo strany Rady Európy.

4.2 Európsky parlament a Rada

Európsky parlament a Rada vzniesli otázku subsidiarity a proporcionality vo viacerých prípadoch.

Počas diskusií o *rámcovej smernici o morskej stratégii* Parlament v prvom čítaní zmenil a doplnil návrh Komisie tým, že zaviedol prísnejšiu a právne záväznú povinnosť dosiahnuť výsledky. Niektoré členské štáty následne tvrdili, že hlavný cieľ smernice zmenenej a doplnenej Parlamentom („dosiahnuť alebo udržať dobrý environmentálny stav morského prostredia“) by mohol z hľadiska proporcionality spôsobiť problém. Tieto členské štáty vyjadrili obavy, že implementácia rámcovej smernice by v určitých situáciách mohla viesť k neprimeraným nákladom a žiadali doplnenie smernice o príslušnú doložku, ktorá by riešila tento problém. Európsky parlament v druhom čítaní schválil nový text týkajúci sa cieľa („prijmú opatrenia potrebné na dosiahnutie“) a zároveň uviedol, že s výhradou určitých podmienok členské štáty nemusia prijať osobitné opatrenia v prípade, ak by boli náklady neprimerané pri zohľadnení rizík pre morské prostredie. Niektoré členské štáty boli toho názoru, že schválená ochranná doložka týkajúca sa nákladov je neprimerane opatrná a z tohto dôvodu sa v Rade zdržali hlasovania, aby tak vyjadrili svoj názor, že bola zbytočne oslabená.

Počas diskusií v Rade o *smernici o ochrane pôdy* v decembri 2007 bola vynaložená snaha poskytnúť členským štátom flexibilitu a znížiť náklady na implementáciu smernice. Niektoré členské štáty však naďalej tvrdili, že politika v oblasti pôdy je v právomoci členských štátov a že návrh nerešpektuje zásadu subsidiarity a proporcionality. Zatiaľ čo Výbor pre právne

²³ KOM(2007) 17.

²⁴ KOM(2007) 27.

²⁵ KOM(2007) 650.

záležitosti Európskeho parlamentu prijal stanovisko odmietajúce tento návrh z dôvodu subsidiarity, Európsky parlament toto stanovisko neprijal.

Ako bolo uvedené v bode 2.2, Rada a Európsky parlament by mali pri predkladaní zmien a doplnení, ktoré majú vplyv na rozsah pôsobnosti opatrení Spoločenstva, brať do úvahy subsidiaritu a proporcionalitu. Nízky počet zmien a doplnení, v prípade ktorých sa to skutočne deje, odráža početné ťažkosti Európskeho parlamentu a Rady súvisiace so zabezpečením posúdenia vplyvu významných navrhovaných zmien a doplnení, najmä v prípade, ak sú tieto v priebehu politických diskusií pozmeňované, rozdeľované alebo spájané predtým, než sa o nich začne hlasovať. Prieskum týkajúci sa „spoločného postupu pri posúdení vplyvu“²⁶, ktorý sa uskutoční v roku 2008, bude pre Radu, Európsky parlament a Komisiu príležitosťou na diskusiu o spôsoboch, ako uľahčiť posúdenie zmien a doplnení.

4.3 Výbor regiónov

Výbor regiónov spustil v marci 2007 interaktívnu sieť na monitorovanie subsidiarity, vychádzajúc zo skúšobných fáz v roku 2005 a 2006. Cieľovou skupinou tejto siete sú v prvom rade miestne a regionálne orgány, inštitúcie EÚ a vnútroštátne orgány sú však taktiež vyzvané na účasť. Sieť je organizovaná prostredníctvom interaktívnej internetovej stránky²⁷. V prípade, ak je potrebné v súvislosti s novým politickým dokumentom Komisie preveriť zásadu subsidiarity, dostanú zaregistrovaní účastníci upozornenie prostredníctvom e-mailovej správy. Lehota na predkladanie pripomienok Výboru regiónov (prostredníctvom štandardizovaného elektronického formulára) je približne 6 týždňov po tom, ako bol oznam zverejnený na sieti. Táto elektronická platforma okrem iného pomôže Európskej komisii a Výboru regiónov pri uplatňovaní ich dohody o spolupráci z novembra 2005, podľa nej určia priority, ktoré je potrebné osobitne sledovať v súvislosti so subsidiaritou a proporcionalitou.

4.4 Súdny dvor

Rok 2007 bol rokom, v ktorom bola potvrdená ustálená judikatúra týkajúca sa zásad subsidiarity a proporcionality. Súd prvého stupňa predložil prostredníctvom faktickej poznámky v dvoch prípadoch zaujímavé komentáre týkajúce sa subsidiarity a ďalej rozvinul uplatniteľnosť zásady proporcionality v oblasti práva hospodárskej súťaže.

Vo veci T – 374/04 *Nemecko v. Komisia*²⁸ spojil Súd prvého stupňa dôkazné bremeno Komisie pri uplatňovaní svojej právomoci v oblasti dohľadu na základe sekundárnej legislatívy so zásadou subsidiarity. Súd prvého stupňa zvažoval žalobu Nemecka týkajúcu sa rozhodnutia Komisie o jeho národnom pláne pridelovania emisných kvót skleníkových plynov, v ktorom Komisia odmietla pravidlá na dodatočné zostupné úpravy navrhované zo strany Nemecka z dôvodu porušenia smernice 2003/87/ES²⁹. Súd prvého stupňa prešetril zákonnosť zistenia Komisie, že Nemecko porušilo kritériá smernice. V priebehu posudzovania sa Súd prvého stupňa zaoberal delbou právomoci v tejto oblasti medzi Komisiu a členské štáty. Dospel k záveru, že v prípade, ak neexistuje žiadne pravidlo Spoločenstva, ktoré by jednoznačne a presne stanovilo formu a metódy, ktoré musia členské štáty uplatňovať, aby zabezpečili účinnosť smerníc, je úlohou Komisie, aby podľa náležitej právnej normy preukázala, že členské štáty využívajú nástroje v rozpore s právom Spoločenstva. Súd taktiež

²⁶ Prijaté na základe Medziinštitucionálnej dohody o lepšom zákonodarstve z roku 2003.

²⁷ <http://subsidiarity.cor.europa.eu>

²⁸ Rozsudok z 7.11.2007 – zatiaľ neoznámený.

²⁹ Smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 275, s. 32.) (Obchodovanie s emisiami).

dospel k záveru, že v prípade, ak sú právomoci v určitej oblasti rozdelené medzi Európske spoločenstvo a jeho členské štáty, je úlohou Komisie, aby preukázala, do akej miery sú právomoci členských štátov obmedzené. Súd nakoniec dospel k záveru, že Komisia nepreukázala podľa náležitej právnej normy, že dodatočné zostupné úpravy boli v rozpore s cieľmi Zmluvy a vyhlásil príslušnú časť rozhodnutia za neplatnú.

Vo veci *Minin v. Komisia*³⁰ Súd prvého stupňa potvrdil odôvodnenie svojich rozhodnutí vo veciach *Yusuf a Ayadi*³¹. Toto vysvetľuje, že zásada subsidiarity sa neuplatňuje v súvislosti s hospodárskymi sankciami voči tretím krajinám. Súd prvého stupňa však pokračoval a uviedol, že i v prípade, ak sa zásada subsidiarity uplatňuje, je „jasné, že jednotné uplatňovanie rezolúcií Bezpečnostnej Rady v členských štátoch je možné lepšie docieľiť na úrovni Spoločenstva než na národnej úrovni“.

Vo veci *Alrosa*³² uplatnil Súd prvého stupňa zásadu proporcionality prvýkrát v súvislosti s rozhodnutiami podľa článku 9 nariadenia 1/2003³³ o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže. Tento článok sa týka záväzkov podnikov, ktoré Komisia vyhlási za záväzné. Tento prípad sa týkal obchodnej dohody medzi dvoma spoločnosťami aktívnymi na trhu výroby a dodávania neopracovaných diamantov, ktorá bola oznámená Komisii. Jedna zo spoločností predložila Komisii záväzky týkajúce sa zastavenia všetkých nákupov od druhej strany, ktoré Komisia v rozhodnutí podľa článku 9 vyhlásila za záväzné. Druhá spoločnosť vzniesla voči tomuto rozhodnutiu námietky z dôvodu porušenia zásady proporcionality, tvrdiac, že zákaz všetkých dodávok pre druhú stranu je neprimeraný. Súd prvého stupňa potvrdil, že hoci sa v článku 9 o proporcionality výslovne nehovorí, je Komisia povinná túto zásadu dodržiavať, keďže je všeobecnou zásadou práva Spoločenstva. Súd dospel k záveru, že úplný zákaz všetkých obchodných vzťahov porušil zásadu proporcionality a vyhlásil toto rozhodnutie za neplatné³⁴.

5. Závery

Vychádzajúc z hore uvedenej analýzy je možné vyvodiť tri všeobecné závery. Po prvé, každá zúčastnená strana v systéme na národnej ako aj európskej úrovni prispela k tomu, aby boli návrhy Spoločenstva starostlivo kontrolované s cieľom zabezpečiť súlad so zásadou subsidiarity a proporcionality. Výsledky dokazujú, že to funguje. Po druhé, proces kontrol sa posilňuje viacerými spôsobmi: v Komisii prostredníctvom posilňovania systémov na posúdenie vplyvov, v národných parlamentoch a vo Výbore regiónov. Po tretie, skutočnosť, že národné parlamenty a inštitúcie EÚ vzniesli podobné otázky, dokazuje rastúcu mieru zhody v súvislosti s tým, čo subsidiarita a proporcionality znamenajú v praxi. Komisia bude tento vývoj naďalej pozorne sledovať.

³⁰ Vec T-362/04 Rozsudok z 31.1.2007, ECR 2007, Zb. s. II-2003.

³¹ Vec T-306/01 *Yusuf a Al Barakaat International Foundation v. Rada* [2005] ECR II-3533, ods.112 až 116 a vec T-253/02 *Ayadi v. Rada* [2006] ECR II - 2139, ods. 87 až 89.

³² T-170/06, Rozsudok z 11.7.2007 dosiaľ nezverejnený.

³³ Ú. v. EÚ 2003 L 1, s. 1.

³⁴ Je potrebné poznamenať, že Komisia sa proti tomuto rozsudku odvolala.

Príloha 1: Počet stanovísk prijatých od národných parlamentov

	NÁRODNÝ PARLAMENT	POČET PRIJATÝCH STANOVÍSK
1	FR SÉNAT	40
2	DE BUNDESRAT	21
3	UK HOUSE OF LORDS	18
4	SE RIKSDAG	17
5	PT	13
6	DK FOLKETING	12
7	CZ SÉNAT	11
8	IE (SPOLOČNÝ VÝBOR EÚ)	5
9	NL (OBE KOMORY)	3
10	DE BUNDESTAG	3
11	LT SEIMAS	3
12	FR ASSEMBLÉE NATIONALE	2
13	BE SÉNAT	2
14	UK HOUSE OF COMMONS	2
15	HU	2
16	LUX	2
17	EE RIIGIKOGU	2
18	CZ CHAMBRE DES DÉPUTÉS	1
19	IT CAMERA DEI DEPUTATI	1
20	BE CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS	1
21	PL SEJM	1
22	PL SENAT	1
23	FI	1
24	SI	1
25	SK	1
	SPOLU:	166